

Концепція розвитку цифрової економіки в Україні визначає ключові політики, першочергові сфери, ініціативи та проекти «цифровізації» України на найближчі 3 роки: розвиток цифрової інфраструктури – широкопasmовий Інтернет (ШСД) має бути по усій території України; цифровізація освітніх процесів та стимулювання цифрових трансформацій у системі освіти, медицині, екології, безготівкової економіки, інфраструктурі, транспорті, громадській безпеці тощо, що повинно забезпечити зростання ВВП на 5% до 2021 року [3].

Для вирішення проблеми розвитку цифрової економіки потрібно ототожнити багато факторів з реальними можливостями. Цифровізація економіки визначатиме конкурентні позиції держав у наступні роки. Цифровий порядок передбачає створення єдиного ринку, який побудований на трьох основних вимогах: покращений доступ для споживачів та підприємств до товарів та послуг через Інтернет; створення належних умов для розвитку цифрових мереж та послуг; максимізація потенціалу зростання цифрової економіки через інвестиції в інфраструктуру ІКТ та нові технології, спрямованих на підвищення індустріальної конкуренції, покращення послуг.

Отже, проаналізувавши тенденції розвитку цифрової економіки у світі та в Україні, можна зробити висновок, що еволюціонують вони по-різному. В певних країнах світу цифрова економіка є нормою, однак в Україні вона лише розпочинає своє існування та намагається закріпитися на ринку. Перш за все, для подальшого розвитку даної ідеї, необхідно створювати умови для реалізації її діяльності та заохочувати людей до використання науково-технічного.

1. Anastasiia Simakhova. *Соціальні перспективи розвитку науки та цифрової економіки*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/socoeconom/article/view/12472> 2. Володимир Михайлов. *Що таке “цифрова економіка”?* // УКРІНФОРМ – 2019 – Аналітика. 3. *Концепція розвитку цифрової економіки до 2020 року – 2018*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?news>

Н. Переходько

Науковий керівник – асист. Іваницька Н.Б.

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

В наш час внаслідок різних соціально-економічних, політичних, релігійних, екологічних та культурних проблем в світі відбувається таке явище, як міжнародні міграції трудових ресурсів.

Існує безліч видів міграцій: сезонні, маятникові, епізодичні, незворотні та вікові; добровільні і вимушені (виникають внаслідок збройних конфліктів, політичних переслідувань, війн).

До позитивних впливів від міграції належать:

- додаткові грошові вкладення та податки;
- поповнення недостатніх трудових ресурсів різних кваліфікаційних рівнів;
- взаємообмін традиціями і обрядами, культурами;
- толерантність та взаємоповага до інших націй і культур.

Але з іншого боку, міграції мають і негативний вплив:

- перенаповнення держави трудовими ресурсами, як наслідок зростання безробіття або гостра нестача їх та занепад економіки;
- необхідність незапланованих витрат з бюджету для забезпечення умовами проживання мігрантів;
- несприйняття місцевого населення приїжджого, розпалення міжнаціональних конфліктів;
- пришвидшення темпів “старіння нації”.

Кожна країна прагне отримати якомога більше вигоди з вищевказаних факторів і одночасно намагається за допомогою різних методів послабити їх негативну дію.

Прикладом проведення міграційної політики, яка має на меті обмеження кількості мігрантів є запровадження спеціального набору документів, що підтверджують легальність в'їзду особи, її трудову спеціалізацію, наявність коштів для проживання та облаштування сучасних контрольно-пропускних пунктів. У випадку, коли країна хоче зменшити кількість виїжджаючих, це потребує набагато більше зусиль та коштів.

Економічна політика має проводитися таким чином, щоб збільшувалася кількість робочих місць, проводилася активна підтримка соціально незахищених прошарків суспільства, підвищувалася заробітна плата, умови праці та загалом проводилися заходи на розвиток держави та нації разом.

А. Пилипенко

Науковий керівник к.е.н. доц. В.В. Гуменюк

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА СПОСОБИ ЙОГО СКОРОЧЕННЯ

Державний борг – це загальний обсяг заборгованості уряду внаслідок непогашення позик та невиплат за ними відсотків за всі роки. Це спосіб тимчасового залучення державою додаткових коштів для покриття дефіциту бюджету

Існування боргу створює реальні й потенційні проблеми для боргової безпеки країни. Наявність державного боргу потребує здійснення щорічних відсоткових платежів, які повинні фінансуватися за рахунок податкових надходжень до державного бюджету. Держава повинна або зменшувати видатки на фінансування соціально-економічних програм, або збільшувати свої доходи, що здійснюється, як правило, за рахунок боргового навантаження на населення. Існування значного за розміром державного боргу негативно впливає на можливість економічного зростання країни. Збільшення державного боргу в Україні зумовлюється зростанням бюджетного дефіциту та збільшенням витрат на обслуговування та погашення існуючих боргів країни.

Починаючи з 2008 року сукупний державний борг України має тенденцію сталого зростання, яка зумовлена світовою кризою 2008-2009 рр. та подальшим погіршенням стану соціально-економічного та політичного становища в країні. Однак у 2015 р. відбулося скорочення показників зовнішнього державного боргу, одним з чинників якого було проведення реструктуризації заборгованості країни перед зовнішніми приватними кредиторами. Однією з вагомих підстав для проведення цієї реструктуризації стало зростання питомої ваги державного боргу (на 15 % у 2015 р. у порівнянні з 2014 р.), який був номінований в іноземній валюті. Стала тенденція цього процесу характеризує збільшення витрат уряду з обслуговування власних боргових зобов'язань, що спричинить ще більше скорочення валютної пропозиції та подальшу девальвацію гривні.

Динамічне зростання обсягів державного зовнішнього боргу України на фоні дефіцитного державного бюджету. Скорочення надходжень від експорту та зменшення золотовалютних резервів не лише викликає занепокоєння, а й вимагає негайних структурних змін в економіці, подолання корупції, скорочення видатків бюджету та створення ефективної системи управління та моніторингу державного боргу і валового зовнішнього боргу України. Отже, можна застосувати такі три способи фінансування дефіциту державного бюджету:

- кредитно-грошова емісія (монетизація);
- боргове фінансування;
- за рахунок податкової політики.

Кредитно-грошова емісія пов'язана з випуском в обіг додаткової маси грошей для фінансування саме бюджетного дефіциту. Унаслідок монетизації дефіциту бюджету держава може отримати сеньйораж - дохід від друкування та карбування грошей. Він виникає, якщо темпи зростання грошової маси перевищують темпи зростання реального ВВП, у результаті чого середній рівень цін збільшується і в країні починає наростати інфляція. У зв'язку з цим усі економічні агенти платять своєрідний інфляційний податок, що виникає шляхом перерозподілу частини їх доходів на користь держави. Такий метод фінансування бюджетного дефіциту є найпростішим у розв'язанні проблеми.

Покриття бюджетного дефіциту за допомогою **боргового фінансування**, тобто здійснення державних запозичень за рахунок випуску та реалізації державних цінних паперів (облігацій, казначейських векселів тощо) на внутрішньому та зовнішньому ринках за визначених умов, витісняє частину інвестицій із виробничого процесу, зумовлює зменшення чистого експорту і зниження споживчих видатків.

Ще одним методом фінансування бюджетного дефіциту є впровадження зваженої **податкової політики**. Великі податки порушують можливості нагромадження заощаджень та інвестицій, тобто негативно впливають на економічне зростання.

Актуальність скорочення дефіциту державного бюджету відзначається урядами багатьох держав, адже стрімке зростання заборгованості може стати економічною загрозою для держави та її населення.

Романська О.Б.

Науковий керівник: к.е.н., доцент, Рисин М.В.

ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «РОЗУМНОГО МІСТА» ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Однією з найхарактерніших рис XXI століття є активний розвиток технологій та їх впровадження у різні сфери життя, зокрема в модернізацію структури міст. Останнім часом все актуальнішим стає термін «розумне місто» (smart city). «Розумне місто» – це концепція, в основі якої лежить місто, що використовує різноманітні інформаційні технології задля більш ефективного функціонування та відповідності потребам його жителів [1].

Складовими «розумного міста» є:

- розумна економіка (передбачає інноваційну діяльність, розвиток підприємництва, гнучкість ринку праці та інтеграцію міста в міжнародну систему);
- розумне врядування (передбачає прозорість врядування, розроблення політичних стратегій, надання публічних та соціальних послуг);
- розумне життя (передбачає соціальну згуртованість, якісне життя та модернізовані заклади освіти та культури, туристичну привабливість, високий рівень безпеки проживання);
- розумна мобільність (передбачає наявність інфраструктури ІКТ, сталі, інноваційні та безпечні транспортні системи, міжнародну доступність);
- розумне довкілля (передбачає привабливість природних умов у місті, охорону довкілля та стале управління ресурсами);